

Igualòmetre: una experiència sobre la percepció de la igualtat

Ana M. Lacasta, Kàtia Gaspar, Alina Avellaneda, Maribel Rosselló, Laia Haurie, Montserrat Bosch
Escola Politècnica Superior d'Edificació de Barcelona (EPSEB), Universitat Politècnica de Catalunya

En aquest document es presenten els resultats d'una iniciativa duta a terme a l'EPSEB per tal de copsar l'opinió de estudiantat, professorat i personal d'administració respecte el grau d'igualtat entre homes i dones percebut en el seu dia a dia. Per això es va dissenyar un panell, que vam anomenar "igualòmetre" a on, de manera molt simple, els participants podien indicar la seva valoració, en un escala entre 0% (gens d'igualtat) i 100% (molta igualtat), en quatre contextos diferenciats: ambients universitari, laboral, familiar i entre amics. Els resultats obtinguts han mostrat diferències rellevants depenent de l'ambient avaluat.

Paraules clau: igualtat entre homes i dones, desigualtats de gènere, percepció de la igualtat, rols,

1. Introducció: *igualòmetre*

L'assoliment de la igualtat de gènere, el cinquè dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), és un dret humà fonamental i un dret essencial per a una societat pacífica, pròspera i sostenible (Nacions Unides, 2023). Tot i que les dones i les nenes representen la meitat de la població mundial, la desigualtat de gènere segueix ben present en la majoria dels àmbits de la vida personal, social, professional, etc.

Les universitats com a ens de formació i recerca es converteixen en agents imprescindibles per a assolir la igualtat, ja que, en part, han de servir com a model per a la societat en general. En aquest sentit les universitats han implantat diferents mesures com la definició de plans d'igualtat i la creació d'unitats d'igualtat. Tot i així, en el context universitari també es produeixen desigualtats de gènere en diferents àmbits tals com en la distribució per sexe poc homogènia en funció del tipus d'ensenyament, en l'accés a ajudes per investigació, en la carrera professional docent i investigadora, i en l'accés als llocs de direcció en la gestió universitària (Ministerio de Ciencia, Innovación y Universidades, 2024).

A l'Escola Politècnica Superior d'Edificació de Barcelona (EPSEB) s'imparteixen estudis de l'àmbit de l'Edificació i la Geomàtica. A nivell professional, en el sector de l'Arquitectura Tècnica a Espanya, hi ha desigualtats pel que fa al percentatge de col·legiats, el 79% són homes i sols el 21% són dones, a la remuneració econòmica, així com en el desenvolupament de rols professionals (Consejo General de la Arquitectura Tècnica de España, 2020).

En aquest context, es va organitzar una activitat en el marc de la Setmana de la Dona de la UPC, al febrer de 2020. L'objectiu fonamental era copsar la valoració dels membres de la comunitat de l'EPSEB respecte al grau d'igualtat que perceben en les activitats del seu dia a dia. Es van considerar 4 contextos diferents:

- Ambient universitari
- Ambient laboral
- Ambient familiar
- Ambient entre amics

Es va decidir distingir entre 2 col·lectius

- Estudiantat
- Personal de l'EPSEB, fonamentalment professorat (PDI) i personal tècnic de gestió i d'administració i serveis (PTGAS)

No es va fer distinció de gènere.

Es va dissenyar un panell que ens permetés, d'una manera senzilla, recollir la informació. Es va optar per un disseny simple amb 4 franges rectangulars, corresponents als 4 ambients, on els participants poguessin enganxar un gomet (groc en el cas dels estudiants i blau en el cas del personal de la UPC) indicant el seu grau de percepció d'igualtat en una escala entre 0% (gens d'igualtat) i 100% (molta igualtat). El panell es va col·locar en la cafeteria de l'EPSEB, juntament amb un cartell promocional de la setmana de la dona de la UPC i un expositor amb els gomets. També es va col·locar una bústia per recollir comentaris i suggeriments (veure Figura 1).

Figura.1 Disseny del panell per a recollir la percepció de l'estudiantat i del personal de la EPSEB (esquerra) i fotografia que mostra la seva ubicació

2. Resultats

Es van recollir dades durant dues setmanes, del 10 al 21 de febrer de 2020. El nombre total de respostes va ser 104, sent un 71,2% les corresponents a l'estudiantat. En la Figura 2 es mostra la imatge final de l'igualòmetre. A primera vista, s'observen diferències rellevants entre els diferents àmbits. Per tal d'analitzar amb més claredat els resultats, s'han preparat els quatre histogrames mostrats a la Figura 3. Aquests s'han elaborat dividint l'interval 0%-100% en 5 franges i comptabilitzant el nombre de gomets dins de cada franja. Aquests valors s'han normalitzat, dividint entre les respostes totals de cada col·lectiu i multiplicant per 100, per tal de mostrar unes dades fàcils de comparar, expressades en percentatges. En cadascun dels quatre gràfics es mostren els resultats d'un dels ambients. A la Taula 1 es presenten els valors mitjans per a cada ambient.

Estudiantat EPSEB. L'ambient entre amics és on la percepció d'igualtat és més elevada, obtenint-se un nombre elevat de respostes en la franja de major valoració. En l'ambient universitari, la percepció disminueix una mica, tot i ser encara força alta. En canvi, en l'àmbit familiar, tot i continuar comptant amb respostes molt positives, apareix un nombre significatiu de respostes en la zona baixa, donant lloc a una distribució més plana. Però on clarament la valoració d'igualtat empitjora és en l'ambient laboral, on guanyen molt de pes les respostes de les franges baixes.

Personal EPSEB Les respostes obtingudes pel personal de l'EPSEB van en la mateixa línia general que les de l'estudiantat, encara que amb algunes diferències significatives. Els ambients entre amics i universitari són els que obtenen unes valoracions més positives, tot i que l'universitari és pitjor valorat pel personal que per l'estudiantat. L'ambient familiar, tot i tenir una mitjana semblant a l'estudiantat, té una distribució de respostes diferent. Mentre que l'estudiantat mostrava algunes respostes molt negatives, en el personal no es donen. Per últim, l'ambient laboral és també el pitjor valorat per aquest col·lectiu, encara que no de forma tan negativa com ho feia l'estudiantat. Cal tenir en compte que, en aquesta enquesta, els ambients laboral i universitari coincideixen per a la majoria dels integrants del col·lectiu personal EPSEB.

Nombre de participants:
 Estudiantat: 74
 Personal UPC: 30

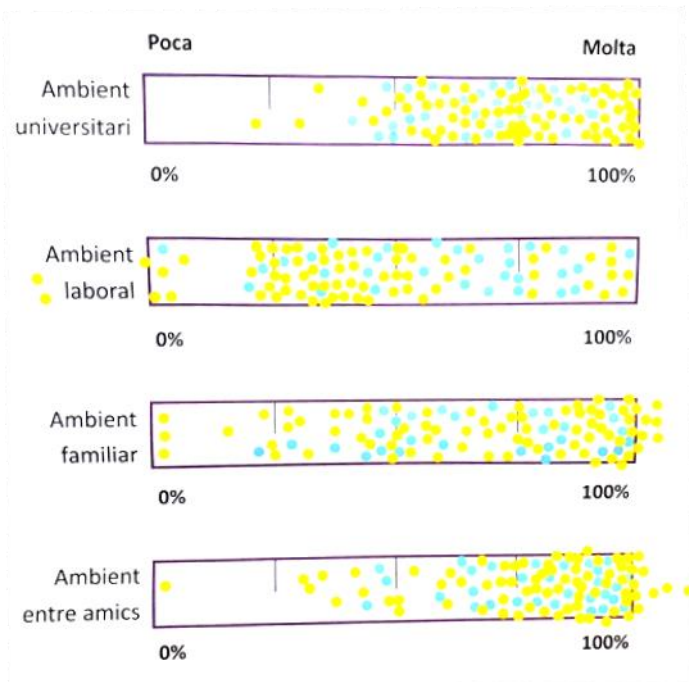
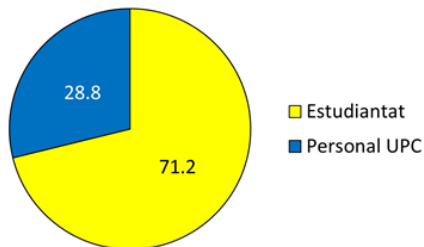

Figura.2 Participació i imatge de l'igualòmetre amb les respostes obtingudes.

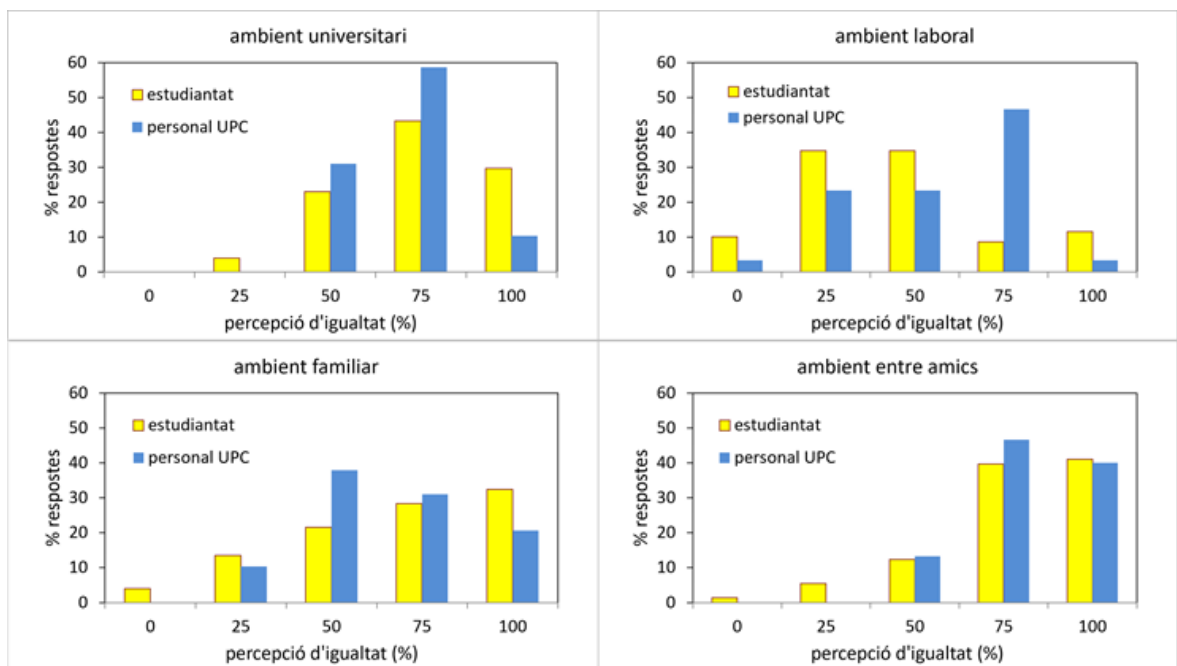

Figura.3 Distributions de respostes corresponentes als diferents ambients avaluats.

Taula 1. Valors mitjans expressats en %

Ambient	Estudiantat	Personal UPC
Universitari	74.7	69.8
Laboral	44.2	55.8
Familiar	67.9	65.5
Entre amics	78.4	81.7

3. Conclusions

L'experiència "igualòmetre" ha permès copsar l'opinió de l'estudiantat i el personal de l'EPSEB en relació a la percepció d'igualtat entre homes i dones en diferents àmbits. S'ha pogut constatar que aquest tipus d'iniciatives que es troben en un lloc visible i d'acció directe tenen una bona acceptació, la qual cosa es tradueix en una elevada participació. S'han obtingut 104 respostes, 30 de personal i 74 d'estudiantat. Pel que fa als resultats, s'observa que l'ambient entre amics registra la percepció de major igualtat, mentre que l'ambient laboral és on es percep una major desigualtat. Aquesta diferència és especialment acusada en el cas de l'estudiantat.

Referències

Nacions unides. *Informe dels Objectius de Desenvolupament Sostenible. Edició especial* [en línia]. 2023 [Consulta: 17 juny 2024]. ISSN: 2521-690. Disponible a: https://unstats.un.org/sdgs/report/2023/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2023_Spanish.pdf

Ministerio de Ciencia, Innovacion y Universidades. *Equidad de género* [en línia]. 2024 [Consulta: 17 juny 2024]. Disponible a: <https://www.universidades.gob.es/equidad-de-genero/>

Consejo General de la Arquitectura Técnica de España. *Informe de resultados. La Arquitectura Técnica en España visión comparada entre mujeres y hombres*. Madrid: GAD3.COM, 19 febrer 2020. Disponible a: <https://www.cgate.es/pdf/resultados.pdf>